

van onderzoekers zijn ervan overtuigd dat er in elke mens talent zit en dat de erfelijke armoede waarmee sommige gezinnen belast lijken, kan worden opgelost; met andere woorden dat armoede niet genetisch bepaald is. Vergelijk dat met het volgende citaat uit het *mission statement* van onze denktank Liberales: ‘De leden geloven in de kracht, de eigenheid en de zelfontplooiing van de mens om als ontvoogd individu zijn verantwoordelijkheid op te nemen in de samenleving. Opdat ieder individu in staat zou zijn dit te doen, dienen wij ernaar te streven dat er zoveel mogelijk gelijke startkansen zijn.’ Ik zie geen verschil.

‘Liberalen geloven dat er in elk mens een talent zit en dat de erfelijke armoede waarmee sommige gezinnen belast lijken, kan worden opgelost. Met andere woorden, dat armoede niet genetisch bepaald is’

Het is in dit verband opmerkelijk en betreurenswaardig te moeten vaststellen dat liberale politici weinig vertrouwd zijn met dit soort onderzoeken en projecten. Het wordt teveel afgedaan als ‘links’ of ‘socialistisch’, terwijl de doelstellingen van deze projecten op en top liberaal geïnspireerd zijn (zonder dat de initiatiefnemers dit vaak zelf beseffen). Het einddoel van deze projecten is om kansarme gezinnen en kinderen meer kansen te geven, om ze uiteindelijk zelfredzaam te maken, zodat ze op een goed geïnformeerde manier hun eigen leven vorm kunnen geven. Dit gaat volledig in tegen het gedachtegoed van Theodore Dalrymple en aanverwanten, waar conservatieve politici zoals Bart De Wever in Vlaanderen zo

graag mee koketteren. Zij stellen dat de bevrijding van mei ’68 goed was voor de grote groep van middenklassers – want zij kunnen die vrijheid aan – maar dat de middenklassers deze vrijheid aan de lagere klassen hebben opgedrongen; een vrijheid die deze lagere klassen, zo stellen deze conservatieven, in wezen niet aankunnen waardoor ze ontsporen. Als dit zou kloppen, dan zou het liberalisme zich inderdaad veel bescheidener moeten opstellen (en zou Liberales haar *mission statement* moeten herschrijven). Maar het klopt dus niet. En dat bewijzen onder meer projecten als De Katrol en DOMO.

Vergelijkbare projecten zouden om deze reden snel en gemakkelijk een soort van *trial and error* subsidie moeten krijgen. Voordat ze structureel gefinancierd worden, kunnen deze projecten na 1 of 2 jaar wetenschappelijk worden geëvalueerd. Vooral projecten die al jaren door vrijwilligers gedragen worden, zoals DOMO Leuven, zouden zonder veel regeltjes op een duurzame manier gefinancierd moeten worden. Alleen al het feit dat die projecten al zo lang bestaan wijst met grote waarschijnlijkheid op hun deugdelijkheid en recht op financiering. Immers, de vrijwilliger zal zijn inzet nooit lang volhouden als hij niet merkt dat de inspanning nuttig is.

Kortom, liberale politici, en vooral zij die lokaal actief zijn, moeten meer aandacht hebben voor dit soort projecten. Op die manier zou de sociale mobiliteit – van kansarm naar kansrijk – realiteit kunnen worden, en zou men de nefaste ideeën van conservatieven kunnen weerleggen.

Andreas Tirez is woordvoerder van de liberale denktank Liberales (<http://www.liberales.be>)

- 1 Nico Hirtt, Ides Nicaise, Dirk De Zutter (2007). *De school van de ongelijkheid*. Uitgeverij EPO.
- 2 Karl L. Alexander, Doris R. Entwisle en Linda S. Olson (2001). ‘Schools, Achievement, and Inequality: A Seasonal Perspective’, gepubliceerd in *Education Evaluation and Policy Analysis* 23, nr. 2 (zomer 2001): p. 171-191. Te downloaden via: http://www-personal.umich.edu/~dkcohen/Alexander_2001.pdf
- 3 Zie www.dekatrol.be
- 4 Zie www.domoleuven.be

Column Mous Charitas

Er bleek een comité tegen goede doelen gekte te bestaan, het CTGD! Een aanhanger van Joost betuigde adhesie met de stelling en riep laatdunkend dat mensen alleen maar geld overmaakten om hun geweten te sussen. Dat verbaasde mij. Ik vroeg mij af hoe een mens zich in hemelsnaam schuldig kan voelen over een natuurramp ergens op de wereld. Ten slotte ging er het lichtje op. Een duidelijk voorbeeld van puur calvinisme! Op een christelijk geweten zit altijd wel een nare vlek, een zwarte ongetwijfeld. Ieder mens heeft wel iets goed te maken. Giro 555 is uitgevonden voor wie niet kan biechten.

Maar wie aldus zijn blazen oppoetst wil natuurlijk wel even weten dat er geen parels voor de zwijnen worden gegooid, of water naar de zee gedragen. Dat is altijd zo geweest. Liefdadigheid komt niet onvoorwaardelijk. Niet aan achvaderlief, of aan andere mensen met verwerpelijke gewoontes. En liefst in eigen kring, zodat erop kan worden toegezien dat alleen rechtschapen nood wordt gelenigd.

Na de periode waarin ‘steun’ ‘uitkering’ ging heten en een recht werd, keren wij terug naar die oude calvinistische waarden. De VOC-mentaliteit zal ik maar zeggen. De schuldvraag zal steeds vaker worden gesteld. En wie schuld heeft moet boeten, zal zuchten onder betutteling of anders is het dikke bult of oprotten. Joost maakt zich zorgen en velen zullen volgen. Zorgen over parels voor voodoo beoefenaars, die arm zitten te wezen onder een corrupt regime, bijvoorbeeld. Let wel: zorgen over de parels...

Marijke Mous

Charitas is een leuk Grieks woord. Het associeert met blijdschap, schoonheid en vriendschap. En de uiting daarvan. ‘Charisma’ heeft nog steeds die stralende betekenis. Erasmus achtte de Griekse vertaling van het Nieuwe Testament de meest zuivere en nam die als uitgangspunt voor zijn verlichte ideeën. De Nederlandse scholastici en bijbelvertalers waren uit een ander hout gesneden. Die hanteerden een ander idioom. Kozen voor het woorden als ‘liefdadigheid’ of, erger nog, ‘aalmoes’. Aalmoes stamt af van het Griekse woord voor medelijden. Twee culturen: in de ene doe je iemand een plezier als je hem iets geeft, in de andere stel je een goede daad door met iemand mee te lijden. Door weldoen werk je aan je eigen heil.

Met het heil van de Nederlanders zit het wel goed, zo bleek maar weer bij de opbrengst van de hulpactie voor de slachtoffers van de aardbeving op Haïti. Niet alleen gingen de beurzen van de burgers open, maar er ontstond een vloedgolf (nee, niet wéér die tsunami) van media-aandacht. Geen detail van het menselijk leed te gruwelijk, geen beeld te aangrijpend, geen lot te huiveringwekkend. Als kevers ploegden ze door de mest. De immer opgefokte Joost Eerdmans leidde een discussie op de radio over de stelling dat er bij die actie veel te veel geld was opgehaald. Daar kon op Haïti niks van terecht komen. Voor het gemak deed hij maar alsof al die miljoenen, miljarden uit al die landen, regelrecht naar de mensen daar werd overgemaakt, dat scheelt weer nuance. Er ontstond een geanimeerd debat en allerlei bellers.